

ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕТНОНІМІЧНИХ НАЗВ

Етнонімічні назви є одиницями, що використовуються для номінації націй, народів, народностей, етнічних едностей, племен, родів тощо [2, с. 130]. Традиційно під номінацією розуміють процес і результат використання одиниць мови, що слугують засобами дискретизації й іменування реалій позамовної дійсності, що існують фактично або є розумовими [4, с. 17]. Отже, номінація є тим механізмом, за допомогою якого встановлюється зв'язок між мовою, мисленням та позамовною дійсністю. На цьому наголошували ще представники Празького лінгвістичного гуртка, стверджуючи, що саме за посередництвом номінативної діяльності мова розчленовує дійсність (зовнішню або внутрішню, реальну або абстрактну) на елементи, що можуть бути визначенні лінгвістично [5, с. 22].

Номінативні одиниці, їх характерні особливості та якості вивчає ономасіологія – розділ лінгвістичної семантики, об'єктом якого є номінативні структури мовних знаків, а предметом – їхня проєкція на значення та структури знань про позначене [6, с. 123]. Етнонімічні назви є власними назвами, що вирізняють номінований об'єкт із низки подібних (індивідуалізують та ідентифікують його) [3, с. 473]. Відсилаючи до позначеного об'єкта (наприклад, *Afro-American*, *Hungarian*, *українець*, *поляк*), вони виконують також референційну функцію. Етнонімічні назви представлені автоетнонімами, що є самоназвами етносів, народів, та алоетнонімами – назвами, наданими їм представниками інших етносів, народів, націй.

Алоетноніми представлені власне етнічними назвами (етнонімами) – нейтральними чи позитивно оцінними одиницями на позначення інших етносів, а також етнофобізмами, що є їх образливими та принизливими назвами. У етнофобізмах відбиваються упереджені та стереотипні уявлення про колір шкіри, особливості поведінки, гастрономічні уподобання представників чужих націй, народів, етносів [1, с. 8], наприклад: *frog* – *француз*, *herring choker* – *скандинав*. Залежно від роду словесних знаків, з яких вони побудовані, російський дослідник Д. І. Єрмолович виокремлює три види прізвиськ: антропонімічні, змішаного типу і невластні антропонімічні, основані на формальному перетворенні антропоніма, частіше прізвища [7, с. 27], наприклад: *Goldy* (від *Goldsmith*), *Rick* (від *Rickenbacker*), *Rocky* (від *Rockefeller*).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артемова, А. Ф. Лингвистическое и социальное в этнических прозвищах [Текст] / А. Ф. Артемова // Вопросы романо-германской филологии (лексикология, грамматика и текстология) : межвузовский сборник научных трудов. – Пятигорск : ППИИЯ, 1984. – С. 8-12.
2. Арутюнов, С. А. Этнонимы [Текст] / С. А. Арутюнова // Вопросы языкознания. – М. : Наука, 1971. – № 4. – С. 130-133.
3. Бартминский, Е. Языковой образ мира : очерки по этнолингвистике [Текст] / Е. Бартминский. – М. : Индрик, 2005. – 512 с.
4. Ермолович, Д. И. Имена собственные на стыке языков и культур [Текст] / Д. И. Ермолович. – М. : Р. Валент, 2001. – 200 с.
5. Звегинцев, В. А. Тезисы Пражского лингвистического кружка [Текст] / В. А. Звегинцев. – М. : Прогресс, 1967. – 142 с.
6. Селіванова, О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : [підручник] / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.
7. Суперанская, А. В. Общая теория имени собственного [Текст] / А. В. Суперанская. – М. : Наука, 1973. – 366 с.